

Místo, čas, domov

Pavla Sedláková

Bakalářská práce
2018

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta multimediálních komunikací

Ateliér Design skla

akademický rok: 2017/2018

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Pavla Sedláková**
Osobní číslo: **K15017**
Studijní program: **B8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Multimédia a design – Design skla**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Místo, čas, domov**

Zásady pro vypracování:

Konzultace s vedoucím bakalářské práce.

Zpracování návrhů, modely, kresebné studie.

Vypracování písemné doprovodné zprávy zahrnující všechny etapy návrhu.

Fotodokumentace.

Obeznamení s použitou technologií.

Realizace v materiálu.

Na samostatném nosiči CD-ROM odevzdejte v minimálním počtu 10 kusů obrazovou dokumentaci praktické části závěrečné práce pro využití v publikacích FMK.

Formát pro bitmapové podklady: JPEG, barevný prostor RGB, rozlišení 300 dpi, 250 mm delší strana. Formáty pro vektory: AI, EPS, PDF. Loga a texty v křivkách.

V samostatném textovém souboru uveďte jméno a příjmení, login do Portálu UTB, obor (ateliér), typ práce, přesný název práce v češtině i v angličtině, rok obhajoby, osobní mail, osobní web, telefon. Přiložte svou osobní fotografii v tiskovém rozlišení.

Rozsah diplomové práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/umělecké dílo**

Seznam odborné literatury:

ZHOŘ, Igor. Proměny soudobého výtvarného umění. Praha SPN, 1992.
ISBN 80-04-25555-8

CHALUMEAU, Jean-Luc. Přehled teorií umění. Vyd. 1. Praha: Portál, 2003.
ISBN 80-7178-663-2.

DAVIS, Harold L. Kreativní detail a makro: tipy a techniky pro digitální
fotografie. Vyd. 1. Brno: Computer Press, 2010. ISBN 978-80-251-3332-3.

MILLER, Judith, Frankie LEIBE, Mark HILL a Graham RAE. Sklo 20. století.
1. vyd. Bratislava: Noxi, 2005. Průvodce pro sběratele. ISBN 80-89179-21-5.

RAIMANOVÁ, Ivona. V prostoru 2000: generace 1989-2009. Liberec: Spacium, 2009.
ISBN 978-80-254-5751-1.

RICKE, Helmut. a Susanne K. FRANTZ. Czech glass, 1945-1980: design in an age of
adversity. Stuttgart: Arnoldsche, c2005. ISBN 3897902176.

Vedoucí diplomové práce: **doc. MgA. Petr Stanický, MFA**
Ateliér Design skla

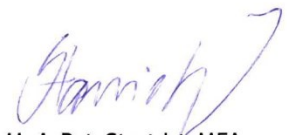
Datum zadání diplomové práce: **1. prosince 2017**

Termín odevzdání diplomové práce: **11. května 2018**

Ve Zlíně dne 15. prosince 2017

doc. Mgr. Irena Armutidisová
děkanka

doc. MgA. Petr Stanický, MFA
vedoucí ateliéru

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně

2.5.2018

Barla Sedláková Yella

Jméno, příjmení, podpis

¹⁾ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělčenně zveřejňuje bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy. Vysoká škola disertační práce nezveřejňuje, byla-li již zveřejněna jiným způsobem.

(2) Bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

(4) Vysoká škola může odložit zveřejnění bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce nebo jejich částí, a to po dobu trvání překážky pro zveřejnění, nejdéle však na dobu 3 let. Informace o odložení zveřejnění musí být spolu s odůvodněním zveřejněna na stejném místě, kde jsou zveřejňovány bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce, již se týká odklad zveřejnění podle věty první, jeden výtisk práce k uchování ministerstvu

²⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní vnitřní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělků jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídnou k výši výdělků dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Má bakalářská práce vychází ze zkušeností se sběrem léčivých rostlin, které mi celý život předává moje babička. Inspirovala jsem se místem, kde babička bydlí. Jako inspirace mi také posloužila moje mamka, která celý život bojuje s plicní nemocí, a pro niž jsem se rozhodla tento set na čaj vyrobit. Skrze set na bylinný čaj chci naučit ostatní lidi, jak předejít nemocem v mírnějších případech i bez lékaře a postupně je navrátit ke znalostem přírody.

V teoretické části se zabývám inspiračními zdroji.

V technologické části se zabývám výrobou mojí práce.

Klíčová slova: sklo, design, nápojový set, čaj, léčivé rostliny, babička, domov

ABSTRACT

My work is based on my memories of picking herbs which my grandmother taught me when I was a child. I was inspired by the place where my grandmother still lives. I was inspired by my mother too, because she has been fighting almost all life with a lung disease and I decided to make this herbal tea set for her. I want to teach other people how to prevent diseases in mild cases without doctor. I want to let people know more about our nature and herbs around us.

Keywords: Glass, design, tableware, tea, herbs, grandmother, home

Poděkování patří mojí drahé rodině za podporu a trpělivost. Hlavně mému tatínkovi, Martinu Sedlákovi a mojí mamince, Pavle Sedlákové, za to že mě vychovali k pokoře a úctě k druhým. Dále bych chtěla poděkovat vedoucímu ateliéru panu Petru Stanickému za jeho vedení po celé tři roky, také slečně Romaně Veselé, asistence pana Stanického, která mě motivovala a inspirovala k další práci a díky ní má práce získala nový rozměr. Velký dík patří firmě KAVALIERGLASS a.s. za úžasnou spolupráci a dokonalou realizaci skleněných částí mého projektu. A v neposlední řadě bych chtěla poděkovat svému příteli, Miloslavu Palátovi, za realizaci dřevěné bedny a za jeho úžasnou podporu vůbec.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 8.5.2018

Pavla Sedláková

OBSAH

ÚVOD	7
I TEORETICKÁ ČÁST	9
1 VZPOMÍNKY	10
1.1 U BABIČKY	10
1.2 VÝBĚR BYLIN – MAMINKA.....	12
1.2.1 Vesnice	15
2 INSPIRACE	18
2.1 DVOJSTĚNKY A JEJICH VLIV NA VÝVOJ ČAJOVÉHO SETU	18
2.2 MAXIM VELČOVSKÝ	18
2.3 ANTONÍN TOMÁŠEK	19
2.4 RONY PLESL.....	20
2.5 OLGOJ CHORCHOJ	21
2.6 EVA PELECHOVÁ.....	22
2.7 STUDIO DEFORM	22
II PRAKTICKÁ ČÁST	24
3 KAVALIER SÁZAVA	25
3.1 SET NA ČAJ (SKLENĚNÉ ČÁSTI)	26
3.2 HERBÁŘ	30
3.2.1 Obal na set (bedna).....	31
4 INSTALACE	33
ZÁVĚR	34
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	35
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	36
SEZNAM OBRÁZKŮ	37
SEZNAM ZDROJŮ OBRÁZKŮ	38
SEZNAM PŘÍLOH	39

ÚVOD

Po tom co jsme se odstěhovali z našeho domu na Vysočině a já byla „přesazena“ k mému příteli na Moravu, jsem tápala. Co vlastně teď bylo mým domovem? Co vlastně domov znamená? Kde bych se vlastně měla cítit doma?

Moje babička z tatínkovy strany žije v malé obci nedaleko Havlíčkova Brodu. Žije v malém domečku téměř u lesa a každý rok, když moje maminka jela na měsíc do lázní kvůli svojí nemoci, tak nás babička hlídala. Chodili jsme s babičkou a s dědou na borůvky, houby, ale hlavně na bylinky. Bylo to takové dědovo hobby, které se postupně přeneslo na babičku. Babička s dědou nás učili, jak správně kterou bylinu trhat, jak kterou musíme sušit a co se z každé z nich dá udělat. Samozřejmě že jako dítěti mi všechny tyhle informace moc nedávaly smysl, ale díky mému tatínkovi, který je u nás doma uváděl v praxi, si to pamatuji do dnes (sestra díky vytrvalému sběru břízy a hlohu vyhrála ve škole knížku). Po tom, co moje mamka prodala náš dům kvůli práci v Praze, jsem nevěděla, kde vlastně strávím léto, a můj taťka mě poprosil, jestli bych nezůstala u babičky a dědy, protože babička byla před operací kyčle a nezvládala se starat o hospodářství a ještě o dědu, který byl po mrtvici. Tak jsem u babičky strávila svoje první léto v celku. Potom děda zemřel a babička nechtěla být doma sama, tak jsem u ní strávila další léto. Dnes už se mě babička neptá, jestli bych nebyla v létě u ní, ale „ty už tu budeš ne? No, kde bys jinde byla?“

Moje babička mi hodně pomohla i v období kdy jsem trpěla chronickými záněty močových cest. Předala mi „babské“ rady a způsoby, jak se zánětu zbavit. Paradoxně, obyčejné bylinky mi pomohly mnohem víc než všechna antibiotika, která jsem do té doby brala. A že jich nebylo málo. Proto z vlastní zkušenosti vím, že někdy postačí místo léků správný výběr léčivých rostlin, čaj z nich uvařený a klid. Spousta lidí raději, než aby naslouchali svému tělu, půjdou k doktorovi. K zamyšlení je, že alternativní způsoby léčby vyhledávají ve většině případů lidé, kteří už nemají co ztratit. Maminka, která až když jí doktor řekl, že má před sebou už jen půl roku života, přestala brát kortikoidy které jí ničily organismus, odmítla chemoterapii i biologickou léčbu a začala hledat jiný způsob, jak se léčit. Díky tomuto rozhodnutí přežila doktorovu předpověď letos už o 9 let. (Nutno podotknout, že někdy doktor opravdu pomůže, ale s rýmou nebo kašlem si v mírnějším stádiu opravdu dokážeme pomoci sami. Četla jsem, že každá nemoc má svojí příčinu hlavně v psychice člověka.)

Hlavně tyto dvě vzpomínky mě inspirovaly a motivovaly k vytvoření setu, který reflektuje moje dětství, domov a touhu pomáhat druhým.

Mým cílem je vyrobit set na čaj, který bude pomáhat lidem navracet se zpět ke znalostem přírody a léčivých bylin vůbec.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VZPOMÍNKY

V mojí práci jsou vzpomínky a inspirace jimi hlavním faktorem ovlivňujícím mou práci. Proto jsem se rozhodla sem zařadit dvě kapitoly úzce se týkající mé práce, ale i mojí skvělé rodiny. V první kapitole se zabývám dětstvím u babičky jako zdrojem inspirace a druhá kapitola je zaměřena na výběr bylin inspirovaný mojí maminkou a lehký popis účinků vybraných bylin.

1.1 U babičky

Prázdniny u babičky byly vždycky něco, na co se ze začátku netěšíte, ale nakonec se vám ani nechce domů. A co teprve když už jste starší a plně si uvědomujete, že naši prarodiče tu nebudou věčně a že tím spíš bychom měli tolerovat jejich rozmary a trávit s nimi více času.

Můj dědeček byl pro mě vždycky něco jako sběratel pokladů a lidový „vynálezce“ všech možných zlepšováků které měli babičce napomoci k pohodlnějšímu životu. Třeba jako jeho ohromná sbírka dřeva co po jednom klacíku nosil pravidelně z lesa (trvalo nám s taťkou celé léto, než jsme se tou hromadou prodrali nakonec, ale je pravda že babi měla čím topit celou zimu), nebo sbírka dnes již historických letáků z výkupu bylin, aby mohl porovnávat ceny z předchozích roků (nechápu, na co jich potřeboval tolik). Ale úplně největším vynálezem byla šňůrka přivázaná na ucho malého kyblíčku kterou jste si dali na krk a kyblíček vám vysel na břicho. Nejen že jste mohli trhat diviznu nebo sléz maurský oběma rukama, což zvýšilo efektivitu práce, ale díky super žluté barvě se kyblíček hodil ke každému venkovnímu oděvu (vtip). Už od malička jsme sbírali u babičky byliny. Hlavně diviznu a sléz. Přesně tímto kyblíčkem, speciálně upraveným mým dědou, jsem se tvarově inspirovala ve své práci. Každý tvar je odvozený od kbelíku, který dodnes používáme na sběr bylin.

Když se bylinky natrhaly, babička je pečlivě obrala od všeho, co tam být nemělo, se podle počasí buďto sušily venku na slunci anebo se před deštěm odnášely na půdu na bedýnky a síta obdélníkovitých tvarů, nebo se rozkládaly na veliké „pódium“ vystlané natrhanými papírovými pytli od krmiva pro králíky. Ale typ sušení záležel hlavně na druhu byliny. V této oblasti se také projevila dobová tvořivost, a to když děda z lísky na ovoce odtržením dna získal tvar ideální pro síto. Zespodu přišpendlil síťovinu a hle, podomáčku

vyrobené síto bylo na světě! Obdélníkový tvar síta jsem použila při výrobě bedny na svůj set na čaj, a uprostřed bedny samotné je síto aby si uživatel sám mohl byliny sušit.

Půda u babičky pro mě byla a je místem dá se říct s magickým nádechem. Nejen že je tam ještě spousta dřeva z dědovy rozsáhlé sbírky (berme půdu jako dědův depozitář), velké klece kde můj tatínek v mládí pěstoval okrasné ptactvo (jako zebřičky, korely, andulky a jiné), do kterých se v létě namísto ptactva v dnešní době uklízí seno, sem tam nějaké staré hračky po tatínkovi a jeho dvou bratrech, kafemlýnek po prababičce, starý šicí stroj a spousta jiných artefaktů. Hlavně je plná pytlů se senem pro králíky a kopcem nasušených bylin, což má za účinek že půda krásně voní, a to dokonce i když tam babička suší králičí kůže (není nic lepšího než vůně na půdě usušeného prádla!). Množství uskladněného sena je dáno úrodností daného roku i počasím v létě. Babička nemá vikýř, kterým by seno vhazovalo na půdu, takže se musí úplně suché nacpat do pytlů a v nich donést na půdu. Takže na půdě bývá na podzim asi sedmdesát pytlů sena. Proto jsem podobně hrubý materiál jako je juta (pytlovina) použila jako vystýlku do bedny. Použila jsem pro to látku ze stoprocentní bavlny, která se vyrábí v podobných hrubostech jako pytlovina. Přemýšlela jsem i o vystlání bedny senem, ale to jsem z hlediska alergií zavrhla hned v počátcích.

Obrázek 1 Kbelík na provázku u babičky

Obrázek 2 Kbelík visící u babičky ve sklepě

1.2 Výběr bylin – maminka

U výběru bylin jsem se inspirovala svojí maminkou, která celý život bojuje s plicní nemocí. Plicní nemoc přesně neidentifikuji proto, že doktoři za celý její život nebyli schopni zjistit, co za chorobu vlastně má. Každopádně podle doktorů nemá víc než pár let života, čemuž se smějeme, protože jí každý rok říkají, že má půl roku života nebo tři roky atd. Vždycky jejich diagnózu přežila, a ne o málo.

Když jsem byla malá, mamka brala léky na astma a na různé alergie. Alergiemi a potíže s dýcháním trpí už od dětství.

Mamka se nikdy nezabývala sběrem ani zkoumáním léčivých účinků bylin jako můj tatínek a jeho rodiče. Ale přišla doba, kdy už si lékaři nevěděli rady a ona už jejich diagnózy ani předepsanou léčbu neposlouchala a začala hledat alternativní způsoby léčby. Když je jí nejhůř, tak opravdu sáhne po bylinkách a „zkouší“ i když si pro sebe našla i účinnější cesty k uzdravení. Proto bylinný čaj inspirovaný mamkou, protože žádnou chorobu nemám na očích tak dlouho a žádnou neznám tak dobře, jako tu její.

Vybrala jsem osm bylin, které se používají k léčbě onemocnění plic a i k léčbě zánětů všeobecně. Vybrala jsem diviznu, sléz maurský, heřmánek, řebříček, černý bez, mátu peprnou, jitrocel kopinatý a květy lípy. Tyto bylinky jsem použila jako náplň do dóz na čaj. Do herbáře jsem přidala ještě meduňku, mateřídoušku, tužebník a kopřivu, aby uživatel tohoto setu měl i jiné alternativy, jak si svůj čaj zkombinovat podle vlastních pocitů a preferencí. V herbáři ponechávám i volné stránky, aby ten, komu přijde do rukou, měl možnost sám být autorem a hledat, poznávat a zaznamenávat svoje objevy.

„Paracelsus, slavný lékař a zakladatel iatrochemie, se kdysi vyslovil, že naše pole, louka a stráně jsou jedinou velikou lékárnou. Řekl to ovšem před 500 lety, kdy téměř jedinou pomůckou lékaře byly léčivé rostliny. Ale ani dnes, v době bouřlivého rozmachu syntetické chemie a farmaceutického průmyslu, nelze tuto pravdu zcela popřít, i když už nehledáme hotové léčivé prostředky výhradně v přírodě. Léčivé rostliny ještě stále potřebujeme a budeme je ještě dlouho potřebovat. V poslední době se k nim v určitém smyslu znovu začínáme vracet.“¹

Dovoluji si tedy umístit sem stručný popis účinků jednotlivých rostlin, které se používají na léčbu nebo na usnadnění průběhu plicních nemocí, nebo čistě pro jejich zklidňující nebo protizánětlivé účinky. Rozsáhlejší popis rostlin, důležitý pro jejich identifikaci, sběr, sušení a užití, jsem umístila do svého herbáře, mnou ilustrovaného.

Divizna velkokvětá

Pěstuje se u babičky od nepaměti. Navíc, usnadňuje odkašlávání a mírní dráždivý kašel. Působí protizánětlivě při zánětech úst a hrtanu. Používá se na kašel, černý kašel, zánět průdušek, zahlenění, chrapot a astma.

Sléz maurský

Také pěstujeme. Působí protizánětlivě a rozpouští hlen. Užívá se při zánětech horních dýchacích cest a také při zánětech žaludku a střev. Hojí různé defekty žaludeční a střevní sliznice a má také schopnosti absorpční třeba jako živočišné uhlí.

Heřmánek

¹ KORBELÁŘ, Jaroslav a Zdeněk ENDRIS. *Naše rostliny v lékařství*. 3., rozš. a přeprac. vyd. Ilustroval Jindřich KREJČA. Praha: Avicenum, 1970.

Uvolňuje křeče, má protizánětlivé a desinfekční účinky a působí potopudně.

Řebříček

Uvolňuje křeče, povzbudivě účinkuje na vylučování žaludečních šťáv a na krevní oběh. Utišuje kašel, ale užívání dlouhodobě ve velkém množství vyvolává závratě a bolesti hlavy. Příznivě působí při žaludečních poruchách, nechutenství, průjmů, nadýmání a proti kašli. Zvyšuje krevní srážlivost, a proto se lidově používá při krvácení z plic, ledvin, při nadměrné menstruaci a při různých druhotných anemiích.

Černý bez

Užívá se při onemocnění z nachlazení a při horečnatých onemocněních dýchacích cest. Zevně se používá k vyplachování dutiny ústní. Šťáva z plodů snižuje bolest při migréně a užívá se při křečovitých stavech trávicího traktu a při nadýmání.

Máta Peprná

Tlumí a odstraňuje křeče, zvláště v trávicím traktu. Zmírňuje nadýmání, působí dezinfekčně a protizánětlivě. Příznivě působí při nemocech žaludku. Příznivě působí inhalace při rýmě, zánětu hrtanu a bronchů.

Jitrocel Kopinatý

Uvolňuje hleny. Užívá se při nemocech dýchacích orgánů se silným zahleněním, kašli, černém kašli a při poruchách trávení.

Lípa – květ

Působí protizánětlivě, potopudně, utišuje křeče a rozpouští hleny. Užívá se při horečnatých onemocněních z nachlazení (rýma, kašel, zahlenění dýchacích cest, zánět průdušek) při onemocněních ledvin a močového měchýře. Jinak má podobné použití jako černý bez.

Meduňka

Celkově zklidňuje, zvláště potom trávicí trakt. Zpomaluje tep, snižuje krevní tlak a zvyšuje sekreci žluče. Je to uklidňující prostředek při srdečních neurózách, bušení srdce, nespavosti a při psychoneurotických obtížích vůbec.

Mateřídouška

Uvolňuje hlen a mírní kašel. Ovlivňuje poruchy trávení, a to tím, že zabraňuje tvorbě plynů a uvolňuje křeče. Při zevním použití vyvolává překrvení pokožky. Používá se při kataru

dýchacích cest a při dráždivém a černém kašli. Také se užívá při poruchách žaludečních a střevních a zevně na obklady nebo koupele při hnisavých ranách. Použití je podobné jako u tymiánu.

Tužebník Jilmový

Snižuje horečku a má potopudný účinek. Používá se při horečnatých onemocněních z nachlazení jako je chřipka. Používá se jako močopudný prostředek při zánětu močového měchýře a ledvin.

Kopřiva Dvoudomá

Kopřiva je mírný močopudný prostředek při revmatismu, otocích a při zánětech močových cest. Je používána jako prostředek proti jaterním a žlučnickovým chorobám. Mladé rostliny můžeme použít jako zeleninu k posílení a harmonizaci střevní činnosti, někdy i při chudokrevnosti.

1.2.1 Vesnice

Aneb lidová tvořivost jako zdroj inspirace

Vesnice a život v ní byla, je a navždy bude samostatně fungujícím organismem. Vždycky jsem obdivovala kreativitu a vynalézavost lidí a jejich snahu ušetřit, ale přitom zvelebit jejich obydlí a jeho okolí (jako byl můj děda). V těchto podmínkách vždy vznikaly ty nejlepší nápady (někdy o něco méně dobré), které inovativně šířil vynálezce nebo velice pozorný fanoušek zahrádkáře. Když se jednomu podařilo vyrobit něco, co se ukázalo jako funkční a praktické, začalo se toto dílo rovnoměrně šířit po vesnici, někdy i do sousedních vesnic. Ale hlavním faktorem šíření byla náročnost projektu. Například svářečku neměl doma každý, stejně jako svěrák aj. Myslím si, že na této anomálii měl hlavní zásluhu předchozí režim, který neumožňoval všem koupit si vše (a i kdyby, tak to nebylo), a tak se kreativní jedinci mohli uplatnit v praxi. Například ještě já jsem měla tu možnost pít ze skleniček od hořčice u mojí babičky.

„V ekologii rostlin a živočichů se zdůrazňuje, že druhová rozmanitost-diverzita je jedním ze zdrojů stability ekosystémů. Monokultury jsou vysoce zranitelné. Normování je vlastně tendence k unifikaci, kdežto kutilství, lidová vynalézavost, tvorba z místních zdrojů a pro

místní podmínky, tedy v duchu *genia loci*, to vše jsou projevy zvyšující schopnost přežití a nabízející možnosti uplatnění pro co nejširší škálu lidí v místě žijící.“²

Recyklace není ani na vesnici opomíjena. Všechno má svoje místo a vše bývá bezezbytku využito. Zbytky jídla se dají slepicím (u lidí, kteří ještě mají slepice), staré pečivo se nasuší pro králíky vlastní nebo sousedovo, kelímky od jogurtů se použijí jako květináče na sazenice paprik a rajčat. Sklenice se nevyhazují, opětovně se do nich zaváří kde co, slouží jako poklop na zakořeňující růže na záhony nebo se z nich dokonce stavěli skleníky. Z plastových láhví se dělají větrníky odhánějící ptactvo a třeba můj tat'ka PET lahev využil jako zásobník chloru do bazénu. Dokonce se kradly plastové patníky od silnice, a lidé si z nich dělali schránky na poštu (možná je to důvod, proč už se téměř nedělají). Nebo prolézačky z pneumatik od traktoru. Až když daný předmět splnil svou funkci (nedal se už znovu použít), mohl jít na zasloužený odpočinek do kontejneru na tříděný odpad. Tyto „tradice“ se drží hlavně lidi ve věku mých babiček. Moji vrstevníci a starší, již žijí svým životem v konzumní společnosti.

Vesnice je hlavně pro umělce snad nevyčerpatelným zdrojem inspirace. Na vesnici je hlavní krása v odlišnosti a nesourodosti všeho kolem, ale i tato diversita se spojuje v jednotný celek – krásně vesnický celek. Například ve vesnici u babičky z mamčininy strany, jsem vždy obdivovala plot, na kterém byly na jednotlivých plaňkách dány hrnečky. Nádoby jsou na plotě po ruce, zevnitř nezplesnivějí a navíc zabraňují tomu, aby do planěk příčným řezem zatékalo. Geniální a esteticky zajímavé.

Vůbec princip vytváření nových věcí ze starých mi přijde neskutečně zajímavý. Sice tato myšlenka plní půdy a kůlny spoustou věcí, které zrovna v danou chvíli nejsou nutně potřeba (někdy nejsou potřeba celý život), ale na stranu druhou umožňují neustálé objevování předmětů, na které jsme již zapomněli. Třeba „honba za pokladem“ na půdě u babičky od mamky byla vždycky skvělá. Naposledy, když jsem před dvěma lety objevila pytel s oblečením, které moje mamka nosila, když jí bylo osmnáct, staré šaty po babičce (které se mi skvěle hodí na srazy veteránů), vojenský kufr po pradědovi a láhve s nápisem Měšťanský pivovar Německý Brod taktéž po pradědovi (byly schované pod dřevěnou podlahou).

² BLAŽEK, Bohuslav. *Venkovy: anamnéza, diagnóza, terapie*. Šlapanice: ERA, 2004. ISBN 80-86517-90-X.

V dnešní době také lze vycítit tyto tendence. Například začátek DIY projektů (Do It Yourself = udělej si sám), konkrétně třeba návod na postel z palet (to letělo hodně), nebo návod na vytvoření vlastního mýdla, diáře, náramků, stolku atd. Také způsob recyklace se začíná vracet. V komunitě studentů (a nejen v ní) jsem vysledovala, že využívání sklenic od okurek, marmelád a kompotů třeba jako sklenici na pití, jako vázu na kytky, nebo jako dózu na oběd začíná být „in“. Vůbec domácí koláče v kavárnách, domácí limonády, sirupy, sušenky, perníčky, vlastně domácí cokoliv (nebo ještě líp BIO), je v dnešní době velice populární. Všichni, co něco dělají sami, nejsou „pošuci“, co se snaží ušetřit, ale mění se v lidi, kteří jsou skvělí, že něco umí tak dobře, nebo že vůbec něco umí. Víc zaznívá ve společnosti: „Naučil bys mě to?“ než: „Co bych se s tím dělal, když to můžu koupit!“ a to si myslím, že je zásadní proměna společnosti. Sice v malém měřítku, ale zásadní.

I když z pohledu venkovského kutila (našich dědečků) jsou dnešní sady DIY trochu „hloupé“ a zbytečné. Někteří lidé nemůžou pochopit význam krabice s nápisem „udělej si sám“ ve které naleznete vše od materiálu až po ten nejmenší poslední šroubek, vše řádně očíslováno a v návodu do detailu popsáno. Oni totiž vše museli sami sehnat nebo najít ve svých depozitářích nepoužitého nebo na horší časy uschovaného materiálu, šroubky správné velikosti hodiny hledat ve sklepě v rezavých plechovkách se vším možným (kdo by to třídil, já přece vím, kde to mám!). Na co je to udělej si sám, když to tam všechno je a není potřeba nic hledat ani shánět? Nám, mladší generaci už to tak hloupé nepřijde, naopak. Sice „po lopatě“ ale sami si zvládneme postavit třeba skříň anebo stolek pod televizi. Kdo by z toho nebyl nadšený? Dokonce jsem viděla sklenici se všemi potřebnými přísadami na DIY dort (to už je pro ty méně zručné).

Proto i pro mě a pro mou bakalářskou práci je toto téma velice důležité. Nebýt vesnice a života v ní, nikdy bych nedokázala dostatečně ocenit tuto lidovou tvořivost. Kdyby můj děda nežil na vesnici, nikdy by nepřidělal onu šňůrku na kbelík a já bych nikdy nemohla tvořit set na bylinný čaj touto inovací inspirovaný. Moje rodina by nikdy nepoznala nepohodlí a nástrahy života na venkově (šílený soused), ale také by nikdy nezažila to hezké a já bych neměla na co sentimentálně vzpomínat.

2 INSPIRACE

Ve své práci se zabývám tematikou lidové tvořivosti a vytvářením nových předmětů ze starých jakýmsi inovativním způsobem. Proto si dovoluji sem umístit umělce, kteří mě zaujali a inspirovali svým přístupem, nebo jen zajímavým uchopením jejich (Re) designérské práce. Také do podkapitoly zařazuji historii výroby dvoustěnných pohárků jakožto inspirační zdroj pro vytvoření mých vlastních dvoustěnných hrnečků.

2.1 Dvojstěnky a jejich vliv na vývoj čajového setu

Pro svou práci jsem zvolila „dvojstěnky“ jako hrnečky na čaj do svého setu z důvodu praktičnosti. Dvoustěnná sklenice z tepelně odolného skla nejen že odolá teplotám horké vody, ale ani nepálí do rukou při uchopení povrchu sklenice. Z historického hlediska dvoustěnné sklenice nesloužily pouze na horké nápoje.

Výroba dvojstěnných pohárků vzešla z antické techniky dekorování skla plátkovým zlatem do dna číši (tzv. fondi d'oro). Novodobý postup výroby dvoustěnných skel publikoval Johann Kunckel v roce 1679. Barokní brusiči zabrousili do sebe dvě sklenice tak přesně, že po zatmělení vypadali jako jeden předmět. V Čechách došlo k obměně starší technologie s použitím malby lazurovými barvami a zlaté i stříbrné folie. Severočeské a slezské dvoustěny se vyznačovali fazetovým brusem a dekorem s rozvilinovým a páskovým ornamentem. Hlavními náměty byly náboženské ale i světské motivy, jako například postavy světců, žánrové výjevy a šlechtické erby. Jejich výroba spadá do období mezi léty 1710 a 1750.

Jiná, částečně dvojstěnná skla byla vyráběna v závěru 18. století v Rakousku a Slezsku.

Dnes se dvojstěnky vyrábí tak, že dvě nádoby se zataví na okraji (už se nepoužívá zatmělování ani jiné lepení okrajů). Ve sklárně KAVALIER se dvojstěnné hrnečky vyrábí novou technologií – zatavují se pod okrajem.

2.2 Maxim Velčovský

Maxima jsem si vybrala proto, jakým způsobem převádí předměty pro nás typické a konzumní do předmětů s větší uměleckou a vizuální hodnotou. Například z „obyčejného“ plastového kelímku na nápoje vytvořil skleničky na víno pro „fajnšmekry“. Stejný systém

aplikoval i na svoje vázy ve tvaru gumových holínek, nejlevnější obuvi, ve které se chodí kydat hnůj. Najednou hlavní funkce udržet vodu venku se obrací v předmět, který vodu obsahovat musí. Toto povýšení předmětu námi vnímaným jako něco obvyklého, levného, konzumního, na úroveň něčeho vzácného a unikátního, je pro mě velice inspirujícím přístupem.

Obrázek 3 sklenice Sommelier glass

Obrázek 4 vázy Waterproof

2.3 Antonín Tomášek

V jeho práci cibulky se mi líbí princip převedení „obyčejné“ cibule ve vázičku. V mezičase, když vázička neobsahuje květiny, slouží jako efektivní a neobvyklý dekorativní prvek do moderního interiéru.

Obrázek 5 Vázy Cibulky s dekorem

2.4 Rony Plesl

Práci Ronyho Plesla lze také označit za jistou formu Re-designu, hlavně co se týká jeho designové sady pro firmu Rückl. Pro tuto firmu vytvořil set inspirovaný starými, již známými tvary a tradičními základními broušenými dekory (jako je mřížina, prořezávaná hvězda, „káro“ nebo „špičstaj“) s názvem České nebe. Přetvořil staré v nové. Tento „nový“ design získal cenu Czech Grand Design (1. Místo v kategorii výrobce roku).

Obrázek 6 Rückl – Krakatit

Obrázek 7 Rückl – Golem

2.5 Olgoj Chorchoj

Tuto designérsko- architektonickou skupinu dvou pánů Michala Froňka a Jana Němečka jsem si vybrala hlavně kvůli velmi širokému záběru. Toto studio se dlouhodobě věnuje vyhledávání spolupráce s tradičními českými firmami, které používají tradiční řemeslo nebo zajímavé technologie. Spolupracovali také s KAVALIERGLASS a.s. na setu s názvem FORM.

Obrázek 8 Konvice ze setu FORM

2.6 Eva Pelechová

Tato autorka jednoduše převedla starý kelímek od hořčice (nebo od jogurtu) do porcelánu, včetně etikety. Tyto kelímky se již dávno nevyrábějí a autorka tímto způsobem poukázala na to, že z našich vzpomínek nezmizí (stejně jako mě nezmizí ze vzpomínek kbelíčků). Porcelánové kelímky se dají použít na zmrzlinu, čaj, anebo jak uzná majitel za vhodné (květináč...). Stejně jako správný vesnický „ekolog“ můžeme kelímek recyklovat, až přestane plnit svou funkci.

Obrázek 9 Porcelánový kelímek od jogurtu

2.7 Studio deForm

Pánové Václav Mlynář a Jakub Pollág tvoří tuto skupinu. V polovině roku 2017 ve spolupráci se sklárnou BOMMA vytvořili sérii svítidel s názvem Orbital inspirované sluneční soustavou. Kruhový tvar a světelné efekty připomínají trajektorii planet a těles obíhajících kolem hvězd. Uprostřed svítidla je vždy vytvořená foukáním čočka, která tento světelný efekt podporuje a je metaforou k narušení časoprostoru ve vesmíru.

Také vytvořili svítidlo Transmission pro firmu Lasvit, které se vyrábělo ve sklárně KAVALIER. Objekt se skládá z kruhových skleněných částí různých velikostí a kovového stojanu.

Obrázek 10 Svítidla Orbital pro BOMMA

Obrázek 11 Svítidlo Transmission pro Lasvit

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 KAVALIER SÁZAVA

Uznala jsem za vhodné do praktické části mé práce umístit krátkou kapitolu pojednávající o historii a tradici firmy KAVALIER v Sázavě, protože v této firmě se prováděla realizace mého setu na čaj. Oslovila jsem tuto firmu hlavně kvůli nejlepší technologii a kvalitě při výrobě varného skla pod značkou SIMAX.

Sklářství v Posázaví mělo a má velkou tradici. První historicky doložené sklářské hutě pocházejí z konce 17. a hlavně z 18. století. Výrobu skla prý měl ovládat Reginard, opat sázavského kláštera. Dokonce i malá „sklárníčka“ nedaleko vesnice, odkud pocházím (Pavlov), po této huti zůstalo jen její jméno (Svatojánské Hutě), měla vztah k historii skláren KAVALIER. Roku 1830 se stal sklář František Kavalír spolunájemcem panské huti v Ostředku, vzdáleném od Sázavy asi osm kilometrů jižním směrem. Za pět let poté se osamostatnil. Zemřel 1. července 1853 v padesáti sedmi letech a řízení podniku převzali dva z jeho synů, Eduard a Josef. První hutí Kavalírů byla huť Svatoprokopská, kde byla zahájena práce 5. června 1837. Později se pro její označení začalo používat Sázava, Babiččina huť.

Na zahraniční trh pronikla sklárna s laboratorním sklem navrženým švédským chemikem Jönsem Jakobem Berzeliem, pravděpodobně někdy kolem roku 1847, protože v tomto roce dostali pochvalné ocenění, a chemik Rowney provedl chemický rozbor jejich skla, který zveřejnil v německém odborném časopise „Annale für Chemie und Pharmazie“.

V roce 1926 se stal majitelem sklárny KAVALIER hlavní věřitel firmy, pražská Legiobanka. Na počátku 20. let se podařilo upadající firmu oživit provozem skláren rozvojem technologických postupů a techniky. Byla to zásluha hlavně ředitele Jana Kozáka a vedoucího chemika ing. Brabence, kteří přispěli k modernizaci výroby.

„V roce 1931 byla na trh uvedena první ucelená kolekce varného skla navrženého vynikajícím designérem Ladislavem Sutnarem. Jeho tvarově jednoduché a čisté čajové a kávové soubory patří dodnes k nejlepšímu, co lze v historii uměleckoprůmyslového skla 20. Století najít.“³

³ KAVALIER, *historie skláren KAVALIER*, vlastní vydání firmy KAVALIERRGLASS a.s. sklářská 359,285 06 Sázava, Česká Republika, rok vydání 2017

Na designu varného skla se podílel Jan Kotík, velice významný český malíř a člen skupiny 42.

V roce 1939 Legiobanka prodala firmu velkopodnikateli Martínkovi. Brzy po osvobození Československa byly ale sklárny znárodněny.

V roce 1983 se účastnili na rekonstrukci a dostavbě Národního divadla. Architekt Karel Prager potřebovat dořešit odhlučnění budovy a společně se Stanislavem Libenským a Jaroslavou Brychtovou navrhli opláštění budovy skleněnou obkladovou stěnou z 5500 kusů ručně foukaných tvarovek o rozměru 80x60x30 centimetrů, uchycených v ocelovém konstrukčním rastru.

V roce 1989 se sklárny staly samostatným podnikem a v roce 1990 se proměnily v akciovou společnost.

Tato firma je největším výrobcem varného skla na světě, má velkou tradici v České republice a v posledních letech se zaměřila na spolupráci se studenty a na zavedení nové větve této firmy KAVALIER Design, kterou představila v roce 2014 na Ambiente ve Frankfurtu. Na tomto projektu s nimi spolupracovalo studio DECHEM, které s použitím nejmodernějších a nejpokročilejších technologií které KAVALIERRGLASS a.s. nabízí, vytvořili svítidla jednoduchých ikonických tvarů, které vycházejí z laboratorního skla. Laboratorní sklo je pro KAVALIER velmi tradičním a všeobecně známým výrobkem. V roce 2010 spolupracovala se studiem Olgoj Chorchoj na sadě konvic s příslušenstvím s názvem FORM, která získala cenu Czech Grand Design Awards 2010 (viz 2.5).

3.1 Set na čaj (skleněné části)

Jak už jsem zmiňovala výše, můj set na čaj je vyroben ve firmě KAVALIERRGLASS a.s., tudíž nedokáži přesně popsat technologické postupy výroby tohoto setu. Proto do podkapitoly zařazuji tepelnou odolnost, jakožto nejdůležitější a rozhodující vlastnost u varného skla.

V mé práci je důležitá transparentnost všech použitých prvků hlavně kvůli barevnosti čaje. Každá bylina má svojí specifickou barvu nejen jako sbíraný květ nebo list ale i jako nálev. Například smícháním Divizny (nálev žluté barvy) a Slézu (nálev modré barvy) získáme čaj o zelené barvě. Pokud do čaje přidáme citron a med, čaj téměř zružoví. Člověk si připadá jako alchymista. Pro mě jako autora je vizuál čaje velice důležitý, a myslím si že budoucím uživatelům bude připadat alespoň stejně důležitý a zajímavý jako mě.

Můj set se skládá z konvice, sítko na čaj, pokličky na konvici, osmi dóz na bylinky a pokličkami na ně, dvou dvoustěnných hrnečků a dvou talířků. Toto vše je vyrobeno pouze z varného skla foukáním do speciálních forem z materiálu, který se jmenuje PECOL. Tento materiál se leje nejprve do kvádrů, nechá se zatvrdnout a následně se do něj vyfrézuje požadovaný tvar následně foukaného výrobku. Tento speciální materiál se používá hlavně kvůli vysokým teplotám skloviny SIMAX, protože se neopotřebovává tak rychle na rozdíl od bukového dřeva a jiných materiálů používaných k výrobě forem. Můj set není úplně vhodný pro technickou výrobu, kvůli ouškům na poklicích. KAVALIER zatím nezná technologii, jakou by bylo možné ouška na pokličky přitavit strojově, aby zbytek pokličky nepraskl. Výrobek se musí rovnoměrně ohřívat, aby ve skle nevzniklo moc velké pnutí. Tudíž můj set na čaj byl vyroben ručně, jako malá série designových kusů. U sítko jsou otvory ve spodní části nabroušené speciálními pilkami strojově. Ouška na pokličkách jsou ve dvou různých tvarových variantách, aby set nebyl tak jednotvárný a aby si zachoval něco málo z lidové tvořivosti.

Jako zkoušku jsem vytvořila skleněný model za pomoci mistrů ve Valašském Meziříčí. Bohužel, druh skloviny ve Valašském Meziříčí není vhodný k vytváření dvoustěnných hrnečků ani nálepům v podobě oušek před opuknutím a zatavením okraje. Proto všechna ouška byla vytvořena zvlášť a poté na model dobroušena a nalepena UV lepidlem a dvoustěnný hrneček byl v modelu pouze jednostěnný. Jelikož druh skloviny na této huti není tepelně odolný, nelze do něj nalít horkou vodu na čaj. Ale jako zkouška se tento provizorní set osvědčil skvěle, a proto jsem ho začala realizovat již ve zkušené firmě jako je KAVALIER. Pro výrobu v této firmě jsem musela poupravit tvar sítko, který byl v modelu polokruhového tvaru. Kdyby sítko zůstalo v původním (modelovém) tvaru, nebylo by na něj možné nabrousit žádné otvory, které jsou pro funkci sítko naprosto nepostradatelné. Proto ve finální podobě má sítko také tvar kbelíku. Touto nutnou změnou došlo k tvarovému sjednocení celého setu a zvýšení funkčnosti sítko.

Obrázek 12 Set na čaj (skleněný model)

Obrázek 13 Set na čaj (skleněný model)

Obrázek 14 Dózy na bylinky (skleněný model)

3.1.1 Tepelná odolnost skla

Druhy skla jako takové, i když stejně vypadající, disponují velkou škálou vlastností, ať už optických, tepelných aj., které jsou dány především jejich složením. Například olovnatý křišťál má ty nejlepší optické vlastnosti ze všech skel díky oxidu olovnatému. SIMAX, jak napovídá jeho název, má vysoký obsah oxidu křemičitého = sklářského písku (Si -max), a díky němu je schopen odolávat vysokým teplotám. Ale pro vysvětlení: olovnatý křišťál se taví zhruba při $1480\text{ }^{\circ}\text{C}$, kdežto tepelně odolná skla se zvýšeným obsahem oxidu křemičitého, jako je SIMAX, se taví zhruba při $1600\text{ }^{\circ}\text{C}$. Čím vyšší tavicí teploty, tím je rychlejší koroze žáruvzdorného materiálu (častější výměny tavicí pánve/vany, trpí zdivo pece) a tím vyšší jsou náklady na provoz (elektřina/plyn). Kdyby teplota tavení u skla SIMAX byla nižší než $1600\text{ }^{\circ}\text{C}$, suroviny sklářského kmene by se dostatečně neprotavily a celá várka skla by byla znehodnocena vadami skla (šlíry, kamínky). Proto ve sklářských provozech, kde se taví tyto druhy skel, jsou kladeny velmi vysoké nároky na kvalitu žáruvzdorného materiálu na vyzdívku pece.

Tepelná roztažnost je vlastností skla pro tepelnou odolnost rozhodující. Sklo má totiž docela malou tepelnou vodivost, což znamená, že i při rovnoměrném zahřívání či ochlazení výrobku vzniká velký teplotní gradient (rozdíl teplot) napříč jeho stěnou. Může vzniknout vnitřní napětí, které podle druhu skla vede až k prasknutí výrobku. Nejmenší

vnitřní napětí vzniká ve sklech s malou teplotní roztažností. To znamená, že tyto skla jsou nejvhodnější při použití v laboratořích i jako varné sklo pro domácnost protože nejlépe ze všech druhů skel snášejí i větší teplotní změny (skla s vysokým obsahem SiO₂). Ze skla SIMAX se vyrábí průmyslová dopravní potrubí, aparatury, laboratorní nádobí, varné nádoby pro domácnost aj.

3.2 Herbář

Herbář obsahuje dvanáct bylin – diviznu, sléz maurský, heřmánek, řebříček, černý bez, mátu peprnou, jitrocel kopinatý a květy lípy, meduňku, mateřídoušku, tužebník a kopřivu (viz. Kapitola Výběr bylin – maminka). Nejprve jsem provedla průzkum, jaké byliny se nejčastěji používají v lékařství jako rostliny nejvíce vhodné pro léčbu plicních onemocnění, a poté provedla výběr těchto dvanácti. Sléz maurský a divizna byly od začátku na mém seznamu, protože jejich účinky jsem od své babičky znala již dříve.

Poté jsem do skicáře dělala skici a ilustrace bylin. Tyto ilustrace nejsou úplně akademického rázu z důvodu ponechání mého autorského rukopisu, který pro mě je velice důležitým faktorem v mé tvorbě. Poté jsem převedla své skici do digitální podoby a vytvořila za pomoci zkušenějšího grafika šablonu knížky s texty pro výtisk. Po výtiskování jsem herbář ručně svázala.

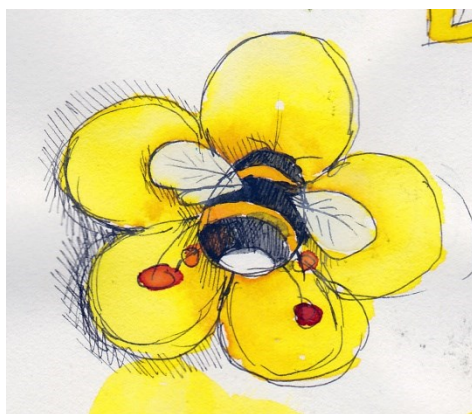
V herbáři jsou ponechány prázdné stránky, aby potenciální majitel tohoto setu měl možnost sám objevovat a zaznamenávat kouzla z bylinné říše. Chci, aby sám uživatel tvořil svůj vlastní čaj a zkoumal, jak a která bylina působí a jaké složení čaje pro něj bude nejlepší variantou.

Obrázek 15 Divizna Velkokvětá (detaily) – vlastní ilustrace

Obrázek 16 Divizna Velkokvětá (celá rostlina) – vlastní ilustrace

Obrázek 17 Čmelák opylující květ divizny (autorský detail)

3.2.1 Obal na set (bedna)

Obal na set jsem zvolila z důvodu praktického uložení celého setu na jedno místo. Bedna (viz. Kapitola U babičky) je tvarově inspirovaná obdélníkovými sítý a bedýnkami na sušení bylin u mojí babičky.

Obal na set jsem rozdělila do tří na sebe navazujících pater. První spodní patro slouží k uložení konvice, sítka, pokličky, dvou hrnečků a talířků, a herbáře. Prostřední patro slou-

ží jako síto na sušení bylin a patro vrchní je uložštěm pro osm skleněných dóz na bylinky. Bedna je z bukové překližky o síle 8 mm. Bukové dřevo jsem zvolila kvůli jeho velice lehké narůžovělé barvě v řezu.

S realizací této části mého projektu mi pomohl velice ochotný truhlář (můj přítel), který mě nechal nahlédnout do tajů truhlářské dílny. Já sama totiž neholduji práci se dřevem. Po předání přesné technické dokumentace, všech potřebných rozměrů všech skleněných nádob a výběru materiálu mi vyrobil na míru „ušitý“ obal na můj set na čaj, do kterého se všechny části setu úžasně „schovají“.

Jako vystýlku bedýnky jsem zvolila látku ze stoprocentní bavlny, která strukturou připomíná pytlovinu. Je dostupná ve více hrubostech i barvách.

4 INSTALACE

Jako výstavní prostor jsme si vybrali starou tovární budovu č. 94 v bývalém areálu Svit. Vybrala jsem si prostor v zadní části haly (naproti úplně vzadu u oken), kde budu instalovat svůj set. Tovární prostředí pro můj čistý set není úplně esteticky nejlepší řešení, a proto jsem se rozhodla pro prostor vzadu u oken. Chtěla bych dosáhnout částečného navození atmosféry stolu u babičky (která mě nejvíc inspirovala ve vývoji této práce) za použití vzoru vyšívaného bílého ubrusu nebo ubrusu samotného. Chtěla bych ale vše instalovat čistě aby má práce úplně nezanikla v prostoru.

Obrázek 18 Budova 94 – náš výstavní prostor

ZÁVĚR

Když jsem si na začátku vybírala toto téma, ještě mi nebylo úplně jasné, jak ho uchopím. Jen jsem věděla, že téma Místo, čas, domov, mě už svým názvem zasáhlo z důvodů různých, pochopitelných i nepochopitelných. Díky této práci, která mě samotnou přivedla k hlubšímu poznání rostlin kolem nás (což byl vlastně účel této práce), jsem si uvědomila, že nikde jinde bych se nemohla cítit víc doma, než tam, kde bude moje rodina, kterou jsem díky této práci musela (a taky chtěla) více navštěvovat a víc se o ni zajímat (vyptávat se, víc jim volat a tak).

Vím, že tato práce může diváku přijít moc jednoduchá a strohá, ale jak jinak zdůraznit svoje emoce než sklem, které k nám již tisíciletí promlouvá svojí čistou duší. Já sama jsem se svojí prací velice spokojená (vím, že zním jako egoista) nejen díky výsledku, ale i díky cestě, kterou jsem prošla cestou k ní. Vyzkoušela jsem si spolupráci s úžasnou firmou jako je KAVALIERGLASS a.s., která souhlasila s realizací mé práce. Dozvěděla jsem se víc o přírodě, víc jsem pochopila význam slova domov a moc se těším, až si uvařím do mého setu první čaj. Byla jsem zasvěcena do práce s programy v počítači a práce se dřevem už mi nepřijde tak cizí. Celkově moje nechuť k tvorbě designu už pominula a naopak, ráda budu dále experimentovat jako designér, i když spíše konceptuálně zaměřený.

Není důležité místo, kde jste, ani čas, který tam strávíte, ale důležité je, jestli to místo můžete nazývat domovem. Domov totiž tvoří rodina. Proto si jí vážme, odpouštějme a společně se snažme ze světa udělat lepší místo.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- KORBELÁŘ, Jaroslav a Zdeněk ENDRIS. *Naše rostliny v lékařství*. 3., rozš. a přeprac. vyd. Ilustroval
- BLAŽEK, Bohuslav. *Venkovy: anamnéza, diagnóza, terapie*. Šlapanice: ERA, 2004. ISBN 80-86517-90-X.
- VONDRUŠKA, Vlastimil. Sklářství. Překlad Kateřina Křížová, Lucie Vidmar. Praha: Grada, 2002. Řemesla, tradice, technika. ISBN 80-247-0261-4
- PODZEMNÁ, Alena, *Historie výroby skla. Modernizace výuky nově zřízeného ateliéru designu skla CZ 1.07/2.2.00/15.0451*
- ROŠKA, Radim. TECHNOLOGIE VÝROBY SKLA 2: MODERNIZACE VÝUKY NOVĚ ZŘÍZENÉHO ATELIÉRU DESIGNU SKLA REGISTRAČNÍ ČÍSLO CZ.1.07/2.2.00/15.0451 [online]. [cit. 2017-05-11]. Dostupné z: <http://ads.fmk.utb.cz/Contexts/atelier/Documents/Technologie%20v%C3%BDrob%20skla%202.pdf>
- KAVALIER, *historie skláren KAVALIER*, vlastní vydání firmy KAVALIERRGLASS a.s. sklářská 359,285 06 Sázava, Česká Republika, 2017

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

Aj. A jiné.

Ad. A další.

Č. Číslo

SiO₂ Oxid křemičitý

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obrázek 1 Kbelík na provázku u babičky</i>	11
<i>Obrázek 2 Kbelík visící u babičky ve sklepě</i>	12
<i>Obrázek 3 sklenice Sommelier glass</i>	19
<i>Obrázek 4 vázy Waterproof</i>	19
<i>Obrázek 5 Vázy Cibulky s dekorem</i>	20
<i>Obrázek 6 Rückl – Krakatit</i>	20
<i>Obrázek 7 Rückl – Golem</i>	21
<i>Obrázek 8 Konvice ze setu FORM</i>	21
<i>Obrázek 9 Porcelánový kelímek od jogurtu</i>	22
<i>Obrázek 10 Svítidla Orbital pro BOMMA</i>	23
<i>Obrázek 11 Svítidlo Transmission pro Lasvit</i>	23
<i>Obrázek 12 Set na čaj (skleněný model)</i>	28
<i>Obrázek 13 Set na čaj (skleněný model)</i>	28
<i>Obrázek 14 Dózy na bylinky (skleněný model)</i>	29
<i>Obrázek 15 Divizna Velkokvětá (detaily) – vlastní ilustrace</i>	30
<i>Obrázek 16 Divizna Velkokvětá (celá rostlina) – vlastní ilustrace</i>	31
<i>Obrázek 17 Čmelák opylující květ divizny (autorský detail)</i>	31
<i>Obrázek 18 Budova 94 – náš výstavní prostor</i>	33

SEZNAM ZDROJŮ OBRÁZKŮ

Obrázek č. 1-2 vlastní zdroj

Obrázek č. 3 dostupný z : http://www.designbuy.cz/sortiment/3/385_1.jpg

Obrázek č. 4 dostupný z: http://www.designbuy.cz/sortiment/2/2335_1.jpg

Obrázek č. 5 dostupný z: <http://tablo.today/cibulka-bila/>

Obrázek č. 6-7 dostupné z: <https://www.ruckl.cz/novinky/ruckl-vstava-z-popela/>

Obrázek č. 8 dostupný z: <http://shop.czechdesign.cz/znacka/olgoj-chorchoj/>

Obrázek č. 9 dostupný z: <http://shop.czechdesign.cz/porcelanovy-kelimek-jovo-zele/>

Obrázek č.10 dostupný z: <http://www.designmag.cz/interier/72884-deform-navrhli-pro-sklarnu-bomma-svitidla-orbital-inspirovana-slunecni-soustavou.html>

Obrázek č.11 dostupný z: <https://www.studiodeform.com/transmission-for-lasvit/syfo913k0id5tozn7tvpcvqzwbgetg>

Obrázek č. 12-18 vlastní zdroj

SEZNAM PŘÍLOH

Seznam použité literatury

Seznam použitých zkratk

Seznam obrázků

Seznam zdrojů obrázků

